
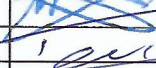

Energie Management Programma voor 2018 De Wilde NL

(3.B.2)

Colofon			
Opgesteld		N. Bok	Paraaf:
Gecontroleerd		M.F. Swillens	Paraaf:
Vrijgegeven		J.A.G. de Wilde	Paraaf:
Datum		05-02-2018	

Inhoudsopgave

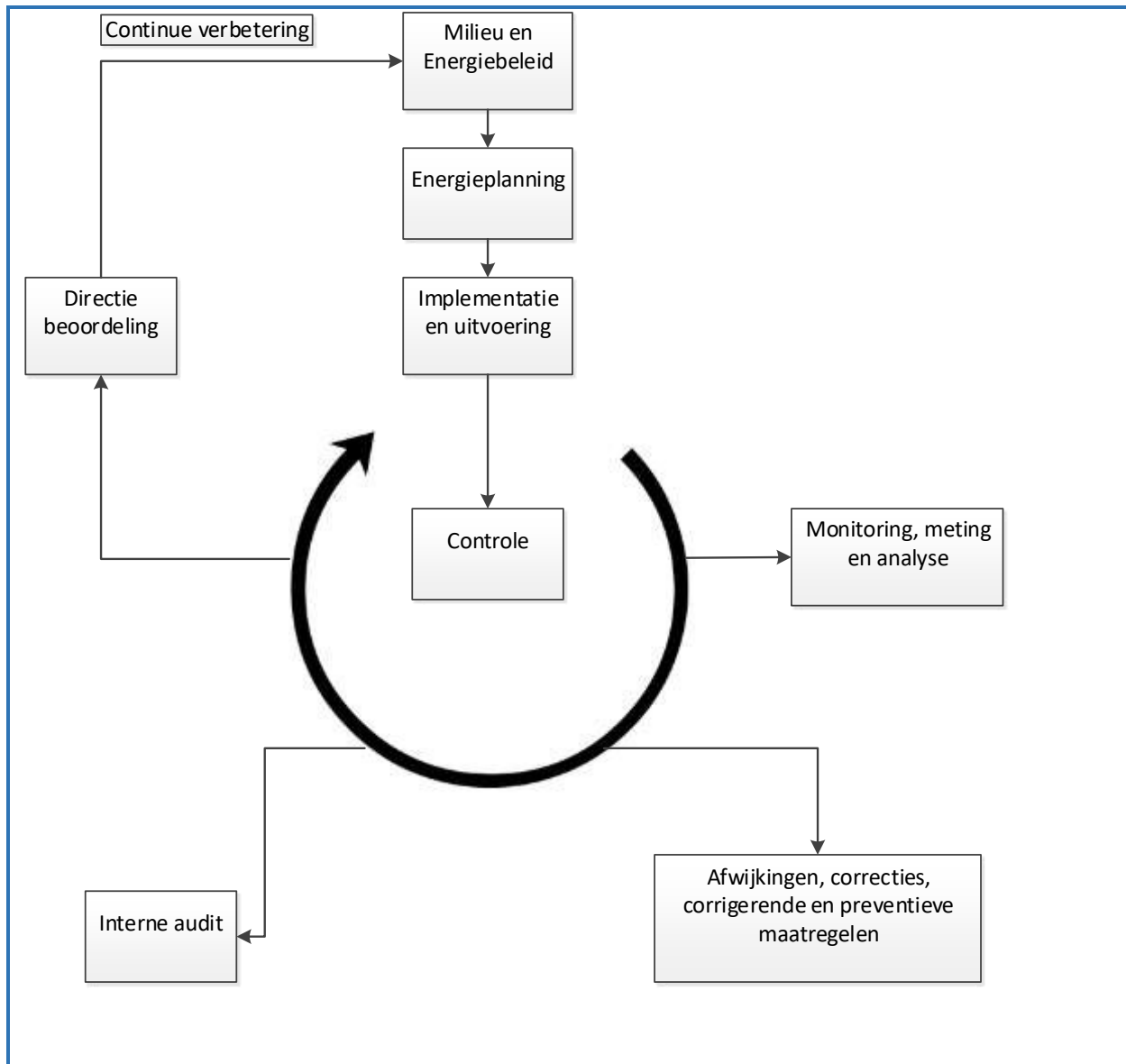
1	ENERGIE MANAGEMENT PROGRAMMA.....	3
1.1	Milieu- en energiebeleid	4
1.2	Beleidsverklaring	5
2.	PCDA-CYCLUS	6
2.1	PLAN: Inventariseren energieverbruik en reductiemogelijkheden.....	6
2.1.1	<i>Energieverbruik De Wilde NL</i>	6
2.1.2	<i>Energieverbruik in de keten (scope 3)</i>	7
2.1.3	<i>Energie reductie kansen</i>	7
2.2.	DOE: Implementatie	8
2.3	CHECK: Monitoren.....	9
2.4	ACT: Bijsturen en continu verbeteren	9
2.4.1	<i>Stroomschema milieu-systeem</i>	9
3.	DOELSTELLINGEN EN REDUCTIEMAATREGELEN 2016	10
3.1	Bijlage Energiedoelstellingen en reductiemaatregelen	10

1 ENERGIE MANAGEMENT PROGRAMMA

Het energie management programma is onderdeel van het milieu- en energiebeleid binnen De Wilde NL. Het doel van het energie management programma is om de structuur in het milieu- en energiebeleid te waarborgen. Daarnaast staat het plan wie er verantwoordelijk is voor de onderdelen van het energiebeleid.

Het programma is gebaseerd op het handboek CO₂-prestatieladder van de SKAO.

Dit document is opgesteld volgens de PCDA-cyclus (Plan Do Check Act) uit de NEN- ISO 50001 weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: PCDA-cyclus intern

1.1 Milieu- en energiebeleid

Het milieu- en energiebeleid wordt jaarlijks vastgesteld door het directieteam van De Wilde NL en vastgelegd in de beleidsverklaring. In dit energie management programma wordt de beleidsverklaring vertaald naar concrete maatregelen en doelstellingen. Hoe dit beleid gecommuniceerd wordt ligt vast in het communicatieplan (3.C.2 Communicatieplan).

Voor 2018 is hier een nieuwe invulling aan gegeven. Er is een missie en een visie opgesteld op het gebied van Kwaliteit, Arbo en Milieu.

De beleidsverklaring is inhoudelijk niet gewijzigd.

Missie

De Wilde wil een kwalitatief hoogwaardige en betrouwbare partner zijn. Maar bijna net zo belangrijk is het streven naar een gezonde continuïteit in de werken en een optimalisatie van de winst. Langdurige relaties met opdrachtgevers, onderaannemers en medewerkers staan bij ons hoog in het vaandel. We streven in de uitvoering naar hoogwaardige producten, waarin veiligheid en kwaliteit naast aandacht voor milieu en de leefomgeving voorop staan.

Speerpunten van ons zijn:

- Het ontzorgen van onze klanten
- Nakomen van afspraken
- Reactiesnelheid
- Vakbekwaamheid

Visie

Uitgangspunt in de realisatie van ons beleid is onze klantgerichtheid. Door goede communicatie en openheid naar de opdrachtgever zijn wij in staat om, op basis van vertrouwen en wederzijds respect, het bouwproces zo transparant mogelijk te maken. Het vermogen om met de klant mee te denken en onze vakkennis is onze kracht. Door het continu ontwikkelen en uitbreiden van onze kennis en ervaring op de verschillende vakgebieden spelen we in op de kansen in de markt en kunnen we verschillende opdrachtgevers nog beter bedienen. Vanuit ons centraal gelegen hoofdkantoor in Vianen beheren wij onze projecten doelmatig waarbij maatschappelijk verantwoord ondernemen een belangrijke rol speelt. Aandacht voor het milieu, voor onze mensen en onze klanten is voor ons niet weg te denken.

Wat betekent dat concreet voor ons milieubeleid?

- Sterkere verankeren van ons milieubeleid binnen de organisatie
- Ook richten op leefomgeving, recycling en milieuvriendelijke toepassingen
- Vaststellen van persoonlijke doelstellingen op het gebied van brandstofbesparing

1.2 Beleidsverklaring

1 BELEIDSVERKLARING MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

De directie van De Wilde NL bv verklaart dat de organisatie, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, zoals vastgelegd in het KAM-systeem, overeenkomen met de eisen van:

- ISO 9001:2008 kwaliteitsmanagementsystemen;
- ISO 14001:2004 milieuzorgsystemen (gedeeltelijk);
- VGM Checklist Aannemers (VCA** 2008);
- Normenkader Veilig Werken aan Railinfra (NWW, Railalert);
- Erkenningsregeling Prorail;
- CO₂ Prestatieladder;
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)
- ProRail Veiligheidsladder;
- Veiligheidsattest Inspectie Leefomgeving en Transport (volgens Spoorwegwet en de daarvan afgeleide besluiten en regelingen);

en dat deze de werkelijke situatie weergeven van alle handelingen en activiteiten die onder het KAM-systeem vallen. De directie staat er garant voor dat alle verplichtingen en afspraken, die voortvloeien uit het KAM/MVO-beleid, te allen tijde en zonder voorbehoud worden nagekomen.

De Wilde NL bv streeft, onder andere als spoorwegonderneming zijnde, vanuit haar bedrijfsfilosofie naar een continue vermindering en beheersing van de risico's. Deze bedrijfsfilosofie is gecentreerd rondom een aantal kernwaarden:

- het voorkomen van bedrijfsongevallen (persoonlijk letsel, materiële- en milieuschade);
- het streven naar een continue verduurzaming van de bedrijfsvoering door energiebesparing en het reduceren van CO₂-uitstoot;
- het streven naar maatschappelijk verantwoord ondernemen
- het management is verantwoordelijk en aanspreekbaar voor de waarborging van de risicobeheersing op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu;
- alle werknemers zijn aangesteld om de kwaliteit, die wij garanderen, te bewaken en continu te verbeteren;
- alle werknemers zijn aangesteld om de veiligheid tijdens het uitvoeren van werkzaamheden, te bewaken en continu te verbeteren;
- gezonde en tevreden werknemers zorgen voor een optimaal bedrijfsresultaat.

Tevens wil De Wilde NL bv een onderneming zijn die concreet en aantoonbaar aandacht heeft voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Duurzaam denken en handelen heeft nu en in de toekomst onze oprechte aandacht en inzet.

De Wilde NL bv ziet Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen als essentieel onderdeel van haar bedrijfsvoering. Dit wordt vorm gegeven door het streven naar de juiste balans tussen winst (profit), de effecten van haar prestaties op milieu (planet), haar medewerkers en haar opdrachtgevers (people).

Wij handelen in overeenstemming met onze kernwaarden;

- Integriteit;
- Werk altijd volgens de geldende wet- en regelgeving;
- Onze belangrijkste middelen zijn onze mensen;
- Respect voor elkaar

Duurzaam ondernemen is noodzakelijk. Noodzakelijk voor mens, leefomgeving en milieu en winstgevendheid. Medewerkers en klanten voelen zich gerespecteerd en gewaardeerd en de aarde (grondstoffen) wordt gespaard of in elk geval minder belast.

In de praktijk wordt dit duurzaam ondernemen onder andere vertaald door in onze projectplannen invulling te geven aan de aspecten kwaliteitsborging, veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is hierbij geen doel op zich doch is verweven met de dagelijkse gang van zaken in de onderneming. Hierbij zijn klantgerichtheid, transparantie, duurzaam bouwen, interne opleiding en MVO bewustzijn belangrijke thema's.

De directie van De Wilde NL bv zal het MVO-beleid, de daarvan afgeleide doelstellingen, alsmede de voortgang binnen en buiten de organisatie uitdragen. Op deze wijze zal de directie stimuleren dat het beleid en de doelstellingen ingebed raken in de organisatie en iedereen hiermee pro-actief omgaat.

Datum: 23 november 2016

Plaats: Vianen

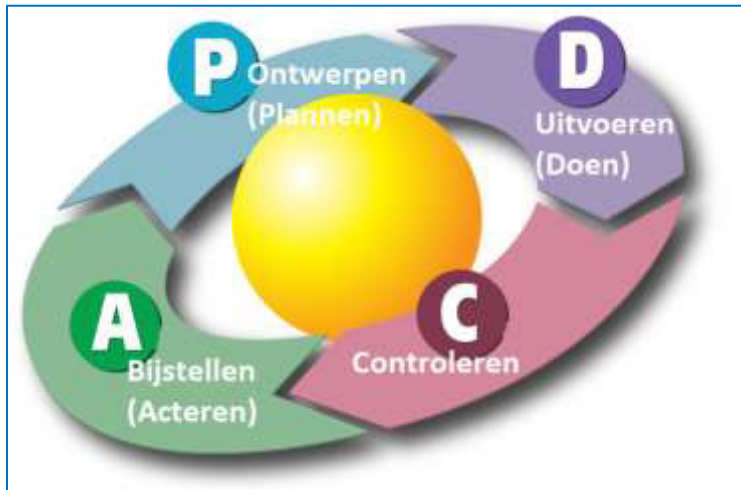

J.A.G. de Wilde
directeur

2. PCDA-CYCLUS

2.1 PLAN: Inventariseren energieverbruik en reductiemogelijkheden

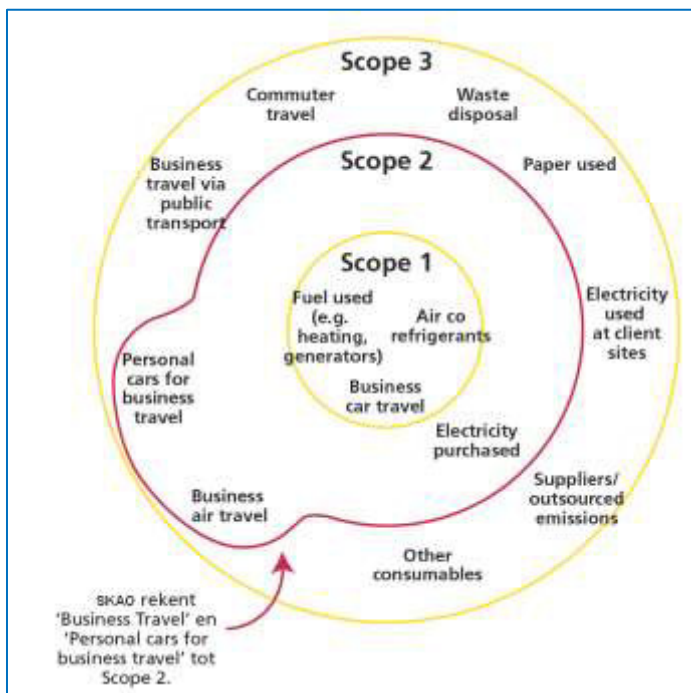
De eerste stap voor het reduceren van het energieverbruik is het energieverbruik van de organisatie en in de keten inzichtelijk maken.

Figuur 2: PCDA-cyclus

2.1.1 Energieverbruik De Wilde NL

Door De Wilde NL wordt jaarlijks het energieverbruik in kaart gebracht. De inventarisatie wordt uitgevoerd conform het scope diagram uit ISO14064-1, zoals weergegeven in figuur 2

Figuur 3: Scope diagram

De afdeling KAM stelt de emissie-inventaris op en is eindverantwoordelijk hiervoor. De kwaliteit van de inventarisatie wordt geborgd door het document 4.A.2 kwaliteitsmanagementplan emissie-inventaris.

In het kwaliteitsmanagementplan staat beschreven wie voor de verschillende onderdelen van de emissie-inventaris verantwoordelijk is. Voor het in kaart brengen van de emissies wordt gebruik gemaakt van twee hulpmiddelen, de CO₂ project template en de Carbon Footprint Calculator. De CO₂ project template zorgt ervoor dat de emissies op projectniveau geregistreerd worden. In de Carbon Footprint calculator worden de volgende energieverbruiken omgerekend naar CO₂ uitstoot:

Scope 1, directe emissiebronnen:	Scope 2, indirecte emissiebronnen:
➤ brandstofverbruik (fuel used): materieel;	➤ elektriciteitsverbruik;
➤ brandstofverbruik auto's;	➤ zakelijk gebruik privé auto;
➤ aardgas;	

Om de carbon footprint te bepalen van De Wilde zijn gegevens verzameld over alle soorten emissies. Op basis van deze gegevens en de conversiefactoren zijn de hoeveelheden CO₂ bepaald. Voor het vaststellen van de footprint zijn de conversiefactoren zoals opgenomen in "De CO₂-Prestatieladder/ Het certificeren" (SKAO versie 3.0_2016) gehanteerd. Bepaalde conversiefactoren zijn in 2016 gewijzigd en aangepast in onze emissie inventaris en carbon footprint. Vanaf 01-01-2017 is er weer een nieuwe versie beschikbaar.

Zoals beschreven staat in het kwaliteitsplan voor de emissie-inventaris (4.A.2) voert de KAM-afdeling een kwaliteitscontrole op de data uit. Hierbij wordt gekeken of de organisatiegrenzen correct zijn, de gegevens onder de juiste scope zijn verwerkt en of de juiste conversiefactoren zijn gebruikt.

Nadat de emissie-inventaris is opgesteld, wordt door de KAM-afdeling een energie auditverslag (document 2.A.3) opgesteld, waarbij gelet wordt op significant energieverbruik. Dit energie-auditverslag is de basis voor het signaleren van reductiemogelijkheden.

2.1.2 Energieverbruik in de keten (scope 3)

De scope 3 gegevens worden verzameld door de afdeling KAM. De KAM-afdeling en directie inventariseert de projecten die relevant zijn voor de uitgevoerde ketenanalyses en vraagt de gegevens om tot de scope 3 emissiecijfers te komen op bij de crediteuren- en project administratie, projectleiders en werkvoorbereiders. De kwaliteitsborging van de gegevens staat beschreven in het document 4.A.2 Kwaliteitsplan.

Scope 3:

- overige indirecte emissiebronnen, deze zijn in een aparte scope 3 emissie inventarisatie meegenomen.

2.1.3 Energie reductie kansen

Kansen voor energievermindering en CO₂-reductie uit het KAM-jaarplan worden geregistreerd in het document 1.B.1 Kansenregister, dat wordt beheerd door de afdeling KAM-afdeling. Het kansenregister is opvraagbaar bij de beherende afdeling. Daarnaast is iedereen binnen De Wilde NL vrij om ideeën voor energie reductie aan te dragen via het emailadres co2@dewildebv.nl of de "De Wilde app". Sinds 01-01-2018 is er een persoonlijke doelstelling per medewerker vastgesteld op het gebied van verbeterideeën. Iedere medewerker moet 1 verbeteridee per jaar indienen. Dat kan op het gebied van kwaliteit, arbo of milieu zijn. De verbeterideeën worden als mogelijk omgezet en de beste idee van het

jaar wordt gewaardeerd met een wisselbeker. Ook is er sinds dit jaar een persoonlijke doelstelling op het gebied van brandstofverbruik.

									
1.B.1 kansenregister De Wilde NL 2017/2018									
Nr.	Scope	Energieaspect	Doelstelling	Mogelijke maatregelen	Kans	Monitoring	Prioriteit	Verantwoordelijke	Documenten
2018									
1	1-2	stroomverbruik, gasverbruik	Aanschaf energiezuinige systemen voor Vianen	mogelijk toepassen van een warmtepomp of zonnepanelen en/of extra isolatie op het platte dak.	verlagen van het energieverbruik door slimme oplossingen	per kwartaal	hoog	directie + KAM	managementreview, notulen KAM-overleg, notulen intern overleg
Verlagen en stabiliseren van het energieverbruik in Vianen									
2	1	gasverbruik	verlagen van het gasverbruik in Vianen m 1%	uitzoeken van het hoge gasverbruik in 2017	verlaging in kosten voor gasafname, minder CO2 uitstoot	per kwartaal	hoog	directie + KAM	managementreview, notulen KAM-overleg, notulen intern overleg
	1	brandstofverbruik	verlaging brandstofverbruik materieel om 1%	onderzoek naar het mogelijk toepassen van blauwe diesel voor aggregaten en compressoren	verlaging brandstofverbruik door schonere diesel en aanzienlijke verlaging CO2 uitstoot	per kwartaal	hoog	directie + KAM	notulen KAM-overleg, overzicht verbeterideeën 2018
	1	brandstofverbruik	verlaging brandstofverbruik materieel om 1%	vervangen oud materieel door nieuwe energiezuinige machines	verlaging brandstofverbruik door schonere diesel en aanzienlijke verlaging CO2 uitstoot	jaarlijks	middel	directie + Bas	notulen KAM-overleg, overzicht wagenpark, managementreview
	2	stroomverbruik	verlaging van het stroomverbruik in Vianen om 1%	*uitzoeken LED verlichting kantoor Vianen *energiemeter toepassen	verlaging kosten voor stroomafname	per kwartaal	middel	directie + KAM	managementreview
Persoonlijke doelstellingen									
3	1	brandstofverbruik	verbetering persoonlijke rijstijlscree met behulp van Track en Trace om 5 punten	* vervangende auto met track en trace aanschaffen * medewerkers zorgen voor de juiste bandenspanning * worden per kwartaal geïnformeerd over hun persoonlijke score * proberen zuiniger te rijden * toepassen van traxx diesel	verlaging van brandstofverbruik, verbetering persoonlijke rijstijlscree en verhoging van het bewustzijn	per kwartaal	middel	allen + KAM	managementreview, notulen KAM-overleg, notulen intern overleg
	1	brandstofverbruik	verhogen persoonlijke actieradius per tankvulling om 5%	* medewerkers zorgen voor de juiste bandenspanning * toepassen van traxx diesel * aanpassen rijgedrag (remmen en optrekken) * meer gebruik van cruisecontrol	verlaging van brandstofverbruik, verbetering persoonlijke rijstijlscree en verhoging van het bewustzijn	per kwartaal	middel	allen + KAM	managementreview, notulen KAM-overleg, notulen intern overleg

Figuur 4: 1.B.1 Kansenregister

Bovengenoemde kansenregister is voor 2018. De nog openstaande kansen van 2017 zijn opgenomen in de actielijst en de rapportages emissie-beoordeling, emissie inventaris. De CO2-uitstoot totaal 2017 is vergeleken met de loonsom (omzet en manuren)

2.2. DOE: Implementatie

Vanuit het kansenregister wordt geanalyseerd welke maatregelen in aanmerking komen voor implementatie in de algemene bedrijfsvoering. De afdeling KAM onderzoekt besparende maatregelen uit de markt en het kansenregister en bespreekt mogelijke energie- en CO₂-reductiedoelstellingen met de directie van De Wilde NL. De directie stelt de maatregelen en de daarbij behorende doelstellingen vast in een directieoverleg.

Daarnaast wordt er door de projectleiders en werkvoorbereiders geanalyseerd welke reductiemaatregelen uit het kansenregister geïmplementeerd kunnen worden op de projecten. Voor de scope 3 emissies zijn de CO₂-reducerende maatregelen en bijbehorende doelstellingen gefocust op de significante energieverbruiken (uit de ketenanalyse).

De vastgestelde doelen en bijbehorende maatregelen uit het directieoverleg worden opgenomen in een doelstellingenmatrix, (bijlage 2). In deze doelstellingen matrix wordt een verantwoordelijk functionaris benoemd om het programma te implementeren.

Deze functionaris zorgt voor het uitzetten van acties binnen de organisatie en voor de daarbij horende communicatie. Daarnaast bepaald de functionaris welke hulpmiddelen hij/zij nodig heeft voor het realiseren van de doelstellingen.

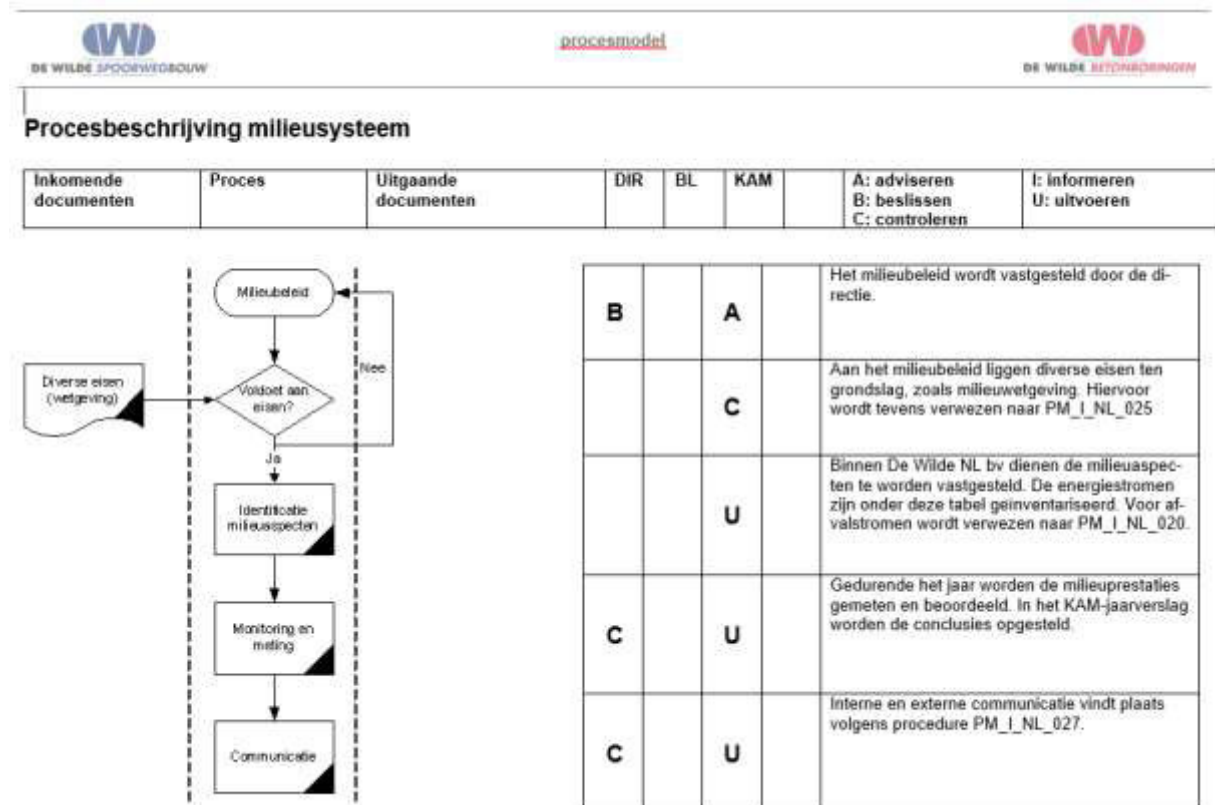
2.3 CHECK: Monitoren

Twee keer per jaar wordt de voortgang ten opzichte van de reductie-doelstellingen (van scope 1, 2 en 3) bepaald, middels het document 4.B en 5.B voortgangsrapportage CO2-reductie. De actiehouder uit de doelstellingenmatrix rapporteert de voortgang aan de afdeling KAM. Hier worden de resultaten beoordeeld en besproken met de directie. Daarnaast worden deze voortgangsrapportages twee keer per jaar intern en extern gecommuniceerd. Aan de hand van interne audits wordt de voortgang gemonitord.

2.4 ACT: Bijsturen en continu verbeteren

Een onderdeel van de jaarlijkse directiebeoordeling van het kwaliteitssysteem is de beoordeling van het milieu- en energiebeleid. Input voor de directiebeoordeling zijn de voortgangsrapportages, en de uitkomsten uit interne audits. In de directiebeoordeling wordt bepaald of bijsturing noodzakelijk is. Deze beoordeling vormt mede de input voor het begin van het proces, waardoor de loop gesloten is.

2.4.1 Stroomschema milieu-systeem

3. DOELSTELLINGEN EN REDUCTIEMAATREGELEN 2018

Zijn in bijlage toegevoegd.

3.1 Bijlage Energiedoelstellingen en reductiemaatregelen

Scope 1,2 en 3 reductiedoelstellingen maatregelen

Verantwoordelijk	J. de Wilde / M. Swillens / B. Pieterse / W. de Haan / N. Bok
Evaluatie I	05-02-2018
Evaluatie II	05-08-2018

*Verder wordt verwezen naar de managementreview van 2018. Hierin wordt het KAM-jaarverslag 2017 en het KAM-jaarplan 2018 beschreven.